

Mòdul 2: La persona voluntària.

- ☰ **Tema 1:** Què ens motiva a fer voluntariat?
- ☰ **Tema 2:** El perfil de la persona voluntària
- ☰ **Tema 3:** La participació: element fonamental de l'acció voluntària
- ☰ **Tema 4:** Drets i deures de la persona voluntària
- ☰ **Tema 5:** Dinàmica motivació

Què ens motiva a fer voluntariat?

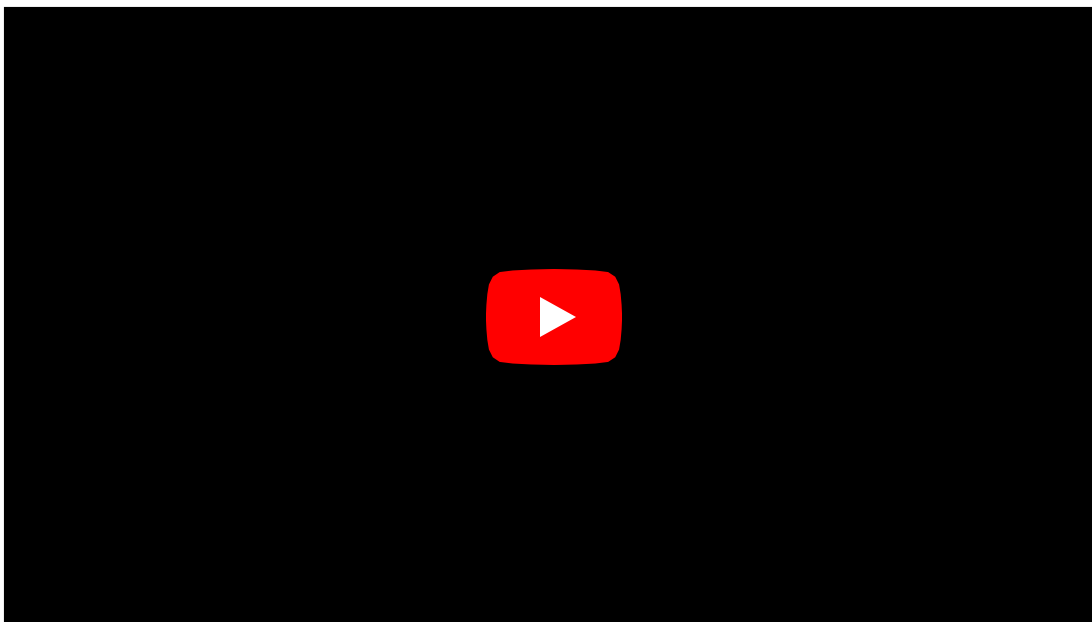
Quan una persona pren la decisió de fer voluntariat, ho fa impulsada per diverses motivacions; aquest és un aspecte essencial en la implicació de la persona voluntària, ja que provoca que iniciï la seva tasca i que la mantingui al llarg del temps amb la mateixa empenta i il·lusió.

El terme *motivació* s'utilitza en diferents sentits. Si ens fixem en l'etimologia, veurem que prové del llatí *motus*, que significa 'mogut', o de *motio*, que significa 'moviment'. En general s'identifica amb allò que empeny una persona a actuar d'una determinada manera, és a dir, que origina un comportament específic. Per això creiem important parlar de les motivacions que porten les persones a fer voluntariat, o més ben dit, a ser voluntàries.

L'acció voluntària no ve impulsada només per una sola motivació; al contrari, en el voluntariat es dona una interrelació de diverses motivacions, i qualsevol pot ser vàlida.

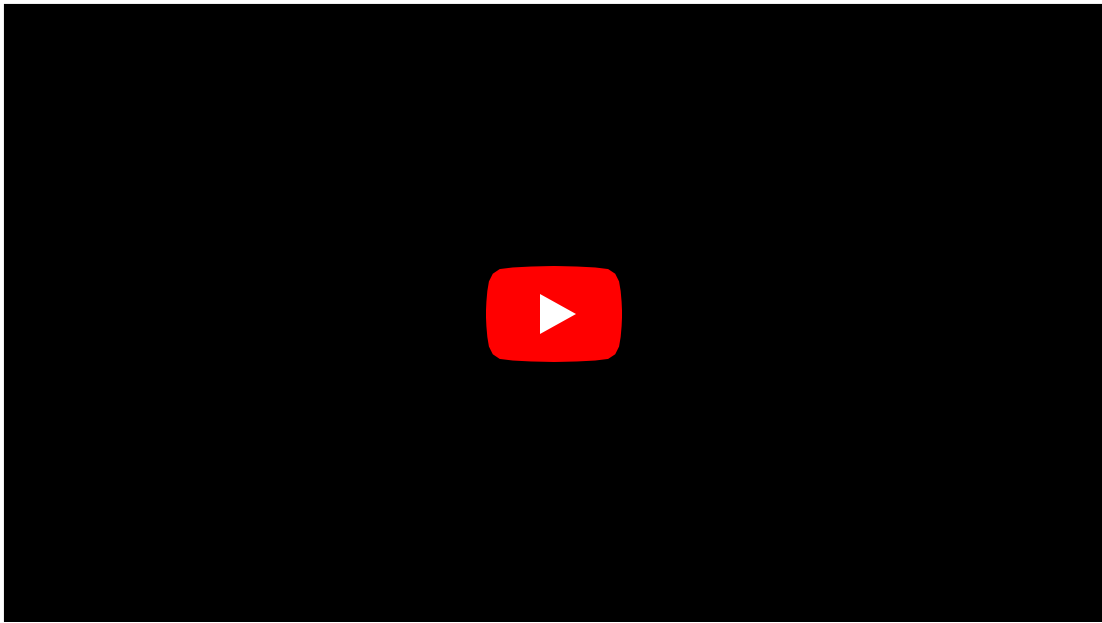
Vegeu els següents vídeos, en els quals **persones voluntàries** de diverses edats ens parlen de la seva experiència i les seves motivacions:

YOUTUBE

VEURE A YOUTUBE

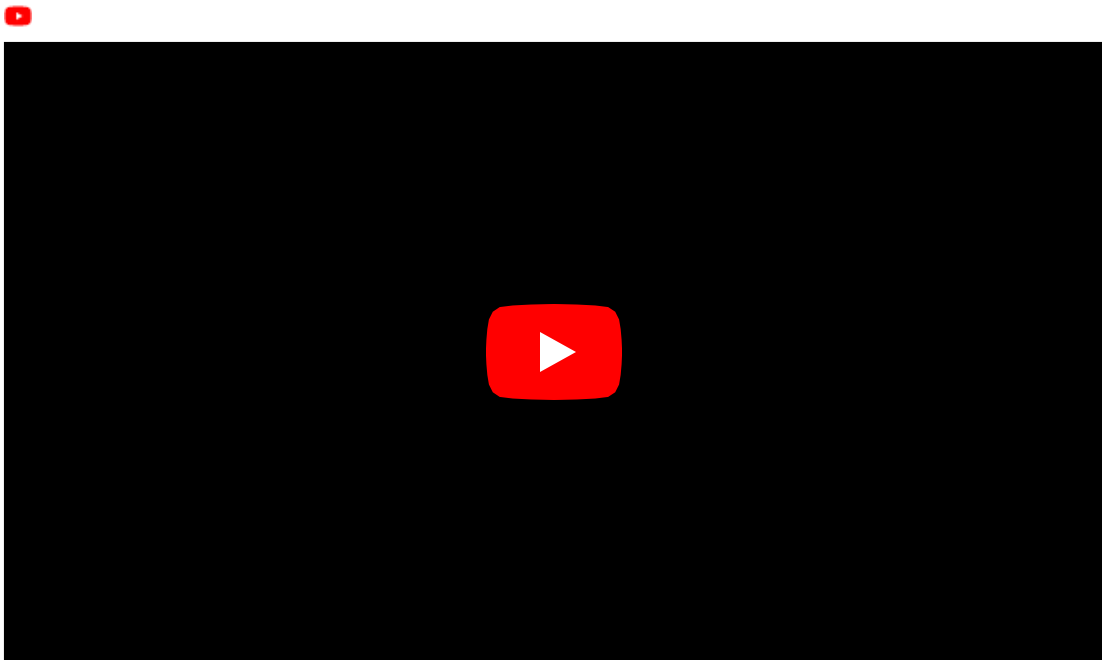

El voluntariat a catalunya - Adrià

VEURE A YOUTUBE ·

El voluntariat a Catalunya - Maria

 YOUTUBE

Quins són els efectes positius i valors del voluntariat actual? - Xarxanet.org

Celebrem els 10 anys del projecte www.xarxanet.org i preguntem a persones associades en diferents àmbits quins creuen que són els efectes positius i valors d...

VEURE A YOUTUBE [↗](#)

Principals motivacions

A continuació us presentem algunes de les principals motivacions que fan possible l'acció voluntària

Solidàries

Solidàries: Són les referides a les **persones sensibilitzades envers la justícia social**, que les porta a adoptar una actitud activa o de compromís davant les problemàtiques de la societat o el món en què vivim. Es tracta d'individus amb uns ideals altruistes fortament arrelats.

Vocacionals

Vocacionals: Constitueixen un eix motivador que, per la seva incidència real, cal no subestimar.

Sovint deriven d'una inquietud que no s'ha pogut desenvolupar laboralment. Les persones que senten una inquietud o una inclinació vers una determinada causa o activitat, la poden posar en pràctica per mitjà del voluntariat. D'una manera més general, també podríem englobar-hi les persones que manifesten que fan voluntariat primordialment perquè el tipus d'activitat en si mateix els resulta plaent.

Afectives

Afectives: Tenen un paper molt destacat.

Els lligams que s'estableixen entre els individus i una entitat o una activitat concreta fan que se sentin abocats a col·laborar-hi. Pot ser que la persona se senti pròxima a d'altres que estan passant per un problema semblant al que ha viscut, o que se senti vinculada, per experiències passades, amb una associació determinada. Alguns voluntaris hi troben reconeixement personal; altres, s'hi senten útils, estimats o valorats.

Ideològiques

Ideològiques: Estan relacionades amb les conviccions polítiques o religioses, en el sentit ampli de l'expressió, que estan encaminades a la transformació del nostre entorn.

Professionals

Professionals: Tenen interès perquè els voluntaris i voluntàries poden adquirir experiències relacionades amb l'aprenentatge i la formació, trobar-hi oportunitats per créixer en la seva carrera professional o establir contactes amb el món laboral com a mecanisme per encaminar el seu futur professional.

Relacionals

Relacionals: Porten al fet que el voluntari busqui un lloc on pugui relacionar-se amb altres persones amb inquietuds similars i compartir-les. En aquest cas, l'activitat voluntària és l'excusa que fa possible aquesta trobada.

De prestigi

De prestigi: Aquí s'inclouen les persones que persegueixen formar part de l'estructura d'una organització. En certs casos, pot ser un motiu d'orgull, i fins i tot de prestigi social en determinats àmbits. Si, a més a més, se n'és dirigent, encara s'accentua més aquesta tendència.

D'activisme

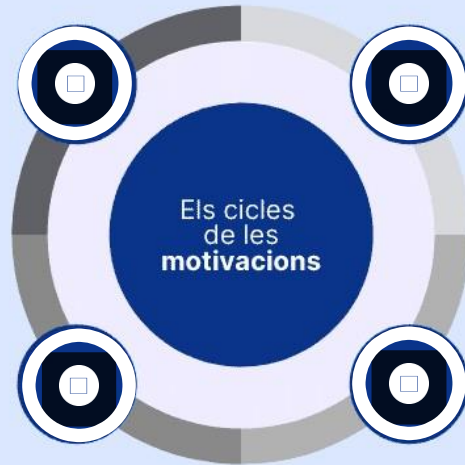
D'activisme: Són les que ens impulsen per la necessitat de fer coses, d'estar actius, d'ocupar l'excés de temps lliure fent una activitat.

El cicle de les motivacions

Les motivacions del voluntariat poden ser diverses. Algunes tenen una clara voluntat de transformar la realitat, d'altres tenen un caràcter relacional o, fins i tot, tenen per objecte la realització personal, però totes són vàlides i respectables. A més, cal tenir en compte que les motivacions no són estàtiques, sinó que, al contrari, són forces dinàmiques i persistents que provoquen determinats comportaments.

“**Les motivacions formen** part d'un cicle, ja que cada vegada que s'ateny una fita, la nostra personalitat crea una nova necessitat.”

- **Personalitat de l'individu**
- **Desitjos i necessitats**
- **Motivació obtinguda**
- **Objectiu i fites**

El perfil de la persona voluntària

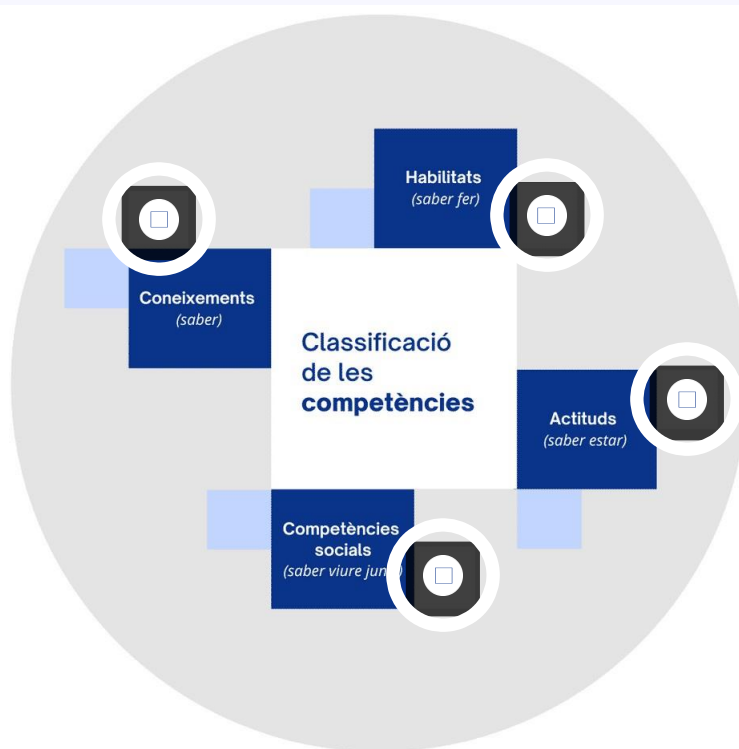
La persona voluntària està atenta a la realitat que l'envolta i decideix intentar millorar-la. Un dels requisits principals és tenir temps i voluntat d'actuar. Ara bé, ser una persona voluntària competent implica preparació i capacitació i, en determinades àrees, suposa molt més. Aquests altres coneixements es poden adquirir mitjançant la preparació prèvia que proporcionen l'entitat o una escola de formació de voluntariat, o bé gràcies a l'aprenentatge que comporta la pràctica d'una tasca concreta.

Ser una **persona voluntària** requereix exercir la reflexió i la crítica, però sobretot demana acció. Aquesta acció voluntària es converteix en un antídoto contra l'apatia i permet expressar les ganes de contribuir a fer una societat millor.

Quan una persona vol ser voluntària, cal anar a poc a poc. L'entitat s'ha d'anar adaptant a la realitat d'aquesta persona i s'han de concretar diversos aspectes. Cal que la persona voluntària vagi de menys a més en l'adopció de compromisos, en les hores de dedicació i en l'assumpció de responsabilitats de la tasca que ha de desenvolupar. Per tant, és necessari que les entitats acompanyin les persones voluntàries en el seu procés d'adquisició de competències, de manera que puguin fer les tasques encomanades segons el criteri de cada entitat.

Les actituds i coneixements de la persona voluntària

En la taula següent es detalla la **classificació de les competències** que ha de tenir una persona voluntària:

Coneixements (saber)

- ♦ Tenir formació adient amb el col·lectiu en què s'intervé Tenir coneixements bàsics de la tasca que cal fer Conèixer l'organització en la qual s'actua
- ♦ Comprendre el projecte

Habilitats (saber fer)

- ♦ Tenir destreses tècniques
- ♦ Dominar els procediments específics per fer la tasca
- ♦ Aplicar amb perícia els coneixements, les aptituds i les habilitats per desenvolupar la tasca correctament

Actituds (saber estar)

- ♦ Coherència
- ♦ Discreció i confiabilitat Respecte
- ♦ Compromís i responsabilitat Actitud positiva
- ♦ Alegria i cordialitat
- ♦ Iniciativa

Competències socials saber viure junts

- ♦ Afabilitat
- ♦ Actitud de servei
- ♦ Capacitat d'ajudar
- ♦ Disposició per a l'acció
- ♦ Empatia
- ♦ Capacitat d'escolta
- ♦ Capacitat per treballar en equip
- ♦ Habilitats comunicatives per relacionar-se amb els altres

□ **És important entendre que per fer voluntariat** calen persones amb un cert equilibri i maduresa, sobretot quan es tracti d'actuacions que impliquin terceres persones o béns de manera directa o indirecta. Cada voluntariat té un compromís d'actuació que va més enllà de la simple activitat.

En aquest sentit, si bé el voluntariat és fruit d'una decisió individual i personal, s'organitza de manera col·lectiva en entitats sense ànim de lucre, les quals preveuen aquesta col·laboració com a part indispensable per assolir amb èxit les seves finalitats. Això suposa que la persona voluntària no pot actuar per compte propi, sinó que ha d'acceptar una referència que se situa més enllà de si mateixa, per tant, ha de tenir present l'equip i l'entitat amb què col·labora i ha de ser conscient del vincle que hi té establert.

L'equip, l'entitat i el projecte donen sentit als esforços i al compromís de la persona voluntària.

La persona voluntària dona i rep

Així, en **l'àmbit del voluntariat**, les persones i les entitats mantenen una relació bidireccional en la qual tant les unes com les altres aporten i reben.

A continuació es detallen algunes de les interaccions entre l'entitat i la persona voluntària i viceversa:

LES PERSONES VOLUNTÀRIES:

APORTEN

- Temps
- Entusiasme
- Coneixements
- Compromís
- Responsabilitat

REBEN

- Coneixement
- Relacions d'amistat
- Experiència
- Noves habilitats
- Satisfacció personal

LES ORGANITZACIONS:

APORTEN

- Programes
- Formació
- Gestió
- Suport
- Reconeixement
- Motivació
- Mitjans

REBEN

- Facilitat per aconseguir els objectius
- Imatge i sensibilització pública
- Implicació social
- Representativitat

La participació: element fonamental de l'acció voluntària

Les entitats de voluntariat són eixos clau per fomentar la participació social de la ciutadania, de manera que en faciliten el compromís i la implicació. Alhora, les persones voluntàries esdevenen una part intrínseca de la raó de ser d'aquestes entitats.

Participació i compromís

La participació és un procés d'aprenentatge. En aquest sentit, podem adquirir una sèrie d'habilitats per aprendre a situar-nos en el nostre entorn i créixer atents al que ens envolta. Si la millor manera d'aprendre a participar és fer-ho en els nostres entorns més propers, podem dir que les activitats de lleure, tant educatives com cooperatives, són uns àmbits privilegiats. Sobretot les que s'inicien en edats en què les persones estan incorporant i consolidant aprenentatges.

No tothom serveix per a tot, però tothom serveix per alguna cosa.

La participació a les entitats

Potenciar la participació en el si de les entitats permet que es desenvolupin dinàmiques de treball enriquidores per a les persones voluntàries, així com habilitats i actituds molt favorables per als equips. La participació en les entitats presenta els avantatges següents:

- 1 Genera una notable sensació de benestar. Les persones voluntàries són protagonistes en la presa de decisions i això les fa conscients de la seva utilitat i potència.
- 2 Ajuda a situar-se des del punt de vista de l'actor, no de l'espectador, i dinamitza les persones, els grups i els projectes d'intervenció.
- 3 Optimitza el rendiment de l'associació.
- 4 Permet que s'ampliïn les accions i els àmbits d'intervenció.
- 5 Possibilita que s'enforceixi la interconnexió entre associacions.

La participació és un procés creixent, en el qual la persona voluntària pren part activa no solament en l'activitat concreta que du a terme, sinó també en el funcionament, l'estructura i l'organització de l'entitat en la qual desenvolupa la seva acció voluntària. La participació és un tret fonamental del voluntariat. El grau de compromís i d'implicació va creixent de manera natural a mesura que la persona voluntària s'integra en l'entitat i coneix la seva tasca.

- El voluntariat pot participar en l'entitat en diferents nivells** (direcció, organització, execució de programes, suport, etc.) i, per tant, amb diversos graus d'influència i implicació; en cada cas cal establir els protocols i mecanismes per incorporar-s'hi. És important que el voluntariat, coneixedor de qüestions de base, pugui aportar el seu punt de vista perquè l'entitat i el col·lectiu amb què actua millorin i s'enriqueixin. La seva tasca revertirà directament en el desenvolupament del teixit social i en la qualitat de l'impacte que tindrà.

Tot i que la participació del voluntariat és molt important per a l'entitat i li comporta majoritàriament molts avantatges, també cal tenir en compte algunes qüestions que l'entitat pot considerar com a dificultats:

AVANTATGES

- Es **reforcen i potencien** la figura i el paper del voluntariat a l'entitat, i es genera un sentit d'utilitat que contribueix al seu benestar.
- El voluntariat es converteix en un agent actiu que permet **dinamitzar** les persones, els grups i els projectes d'intervenció.
- **Optimitza** el rendiment de l'entitat i permet ampliar actuacions i àmbits d'intervenció.
- La formació del voluntariat pren un relleu especial i **enforteix** la relació amb l'equip i la interconnexió entre altres entitats.

INCONVENIENTS

- Cal dedicar més temps al voluntariat a fi de **respondre** a la implicació adquirida.
- Els projectes, tot i que guanyen en **qualitat**, s'alenteixen perquè augmenta el nombre de persones que hi intervenen.
- Cal que tot l'equip implicat (també les persones contractades) tinguin una **predisposició** prèvia per acceptar el canvi i les transformacions que comporta la participació del voluntariat.

Drets i deures de la persona voluntària

Quan les persones s'incorporen a una entitat per dur a terme activitats de voluntariat, s'estableix una interrelació que ha de permetre que tant les persones voluntàries com les entitats se sentin còmodes i es garanteixi l'acció que cal desenvolupar, sigui quin sigui l'àmbit d'actuació.

- **Aquesta relació en sintonia** estableix uns drets i deures per a les persones voluntàries i per a les entitats de voluntariat.

A Catalunya, els drets i deures de les persones voluntàries i de les entitats que les acullen s'estableixen als articles 8, 9, 10 i 11 de la Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme. Gran part dels drets i deures que s'hi referencien tenen el precedent en la Carta del Voluntariat de Catalunya de l'any 1996, que es va aprovar mitjançant una resolució del Parlament de Catalunya. El capítol II de la Llei 25/2015, del 30 de juliol, estableix els drets i deures com un pilar fonamental de la relació entre les persones voluntàries i les entitats de voluntariat.

Tenir coneixement dels drets i deures del voluntariat és fonamental per a l'acció voluntària, perquè:

- 1 Permet prendre consciència del paper i de la funció del voluntariat dins de l'entitat i en relació amb l'equip de treball assalariat.
- 2 Evidencia la importància de la formació com a eina de qualitat en la tasca voluntària.
- 3 Estableix quins són els límits de l'acció voluntària.

Quan una persona decideix fer un voluntariat, assumeix un seguit de drets i deures que ha de respectar durant tot el procés de l'acció voluntària. Tot i que els drets i deures són nombrosos i diversos, cal fer un èmfasi especial en tres aspectes fonamentals que recullen tots els textos legislatius que fan referència al voluntariat.

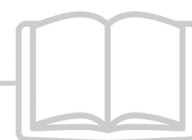
Informació

La persona voluntària ha de rebre la informació necessària de l'entitat en la qual durà a terme la seva tasca. És un dret de la persona voluntària i un deure de l'entitat que l'acull. La persona que fa el voluntariat ha de tenir la informació bàsica suficient per conèixer l'entitat: la missió que té, els objectius, el model organitzatiu, els serveis que ofereix, la metodologia de treball en l'àmbit corresponent, els programes de voluntariat, el pla de formació, els protocols d'actuació vinculats al voluntariat, etc. Aquesta informació inicial no només emmarcarà l'acció de la persona voluntària, sinó que li servirà com a motor de motivació per dur-la a terme i sentir-se acollida per l'entitat.

Formació

El voluntariat té el dret de rebre la formació necessària per fer la seva tasca, però també té el deure de dur-la a terme. És a dir que ha de tenir la preparació adient i la responsabilitat necessària per fer-se càrrec de la tasca que se li encomana. És bàsic que tant l'entitat com la persona voluntària assumeixin aquest compromís de formació amb uns continguts elaborats especialment per a l'àmbit d'actuació que s'ha de desenvolupar.

Assegurança _

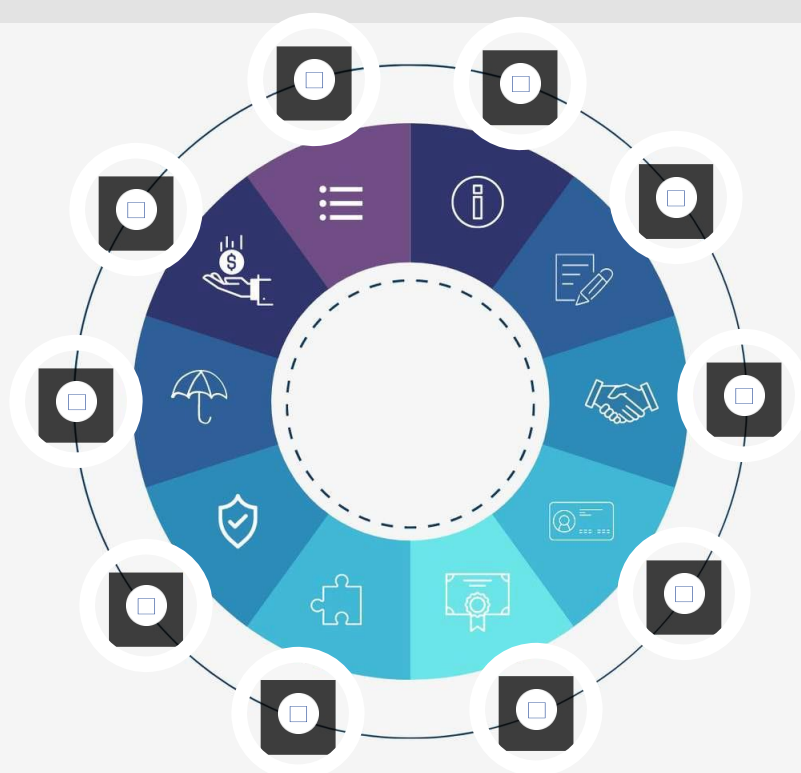
La persona voluntària té el dret a gaudir d'una assegurança que li permeti cobrir els riscos possibles que pugui patir o provocar durant l'exercici de la seva acció. És evident que qualsevol acció que fem comporta un risc, però sempre cal garantir que això no representi un impediment ni una responsabilitat afegida a la tasca voluntària.

Coneixem els drets i els deures de la persona voluntària?

Drets de la persona voluntària

Les persones que participen en programes de voluntariat tenen els drets següents:

Obtenir de l'entitat de voluntariat en què col·laboren informació sobre

La missió, la finalitat i el funcionament de l'entitat necessaris per desenvolupar la tasca de voluntariat, així com la formació necessària per a l'acompliment de la seva activitat.

Formalitzar la seva vinculació

Amb l'entitat amb el full de compromís.

Ésser tractades sense cap tipus de discriminació

I amb respecte per la seva condició i les seves creences.

Disposar d'acreditació o identificació

Com a persones voluntàries, en cas necessari.

Obtenir un certificat de la seva participació en els programes de les entitats de voluntariat

Així com el reconeixement de l'experiència que s'ha obtingut per mitjà de processos d'acreditació de competències adquirides per vies no formals, d'acord amb la normativa.

Participar

En l'elaboració, la planificació, l'execució i l'avaluació dels programes i les activitats en què col·laborin.

Rebre informació sobre les condicions de seguretat, higiene i salut

Adequades a la naturalesa de l'activitat que desenvolupen.

Rebre cobertura d'una assegurança de riscos

Derivats de l'activitat i dels danys que involuntàriament puguin causar a tercers.

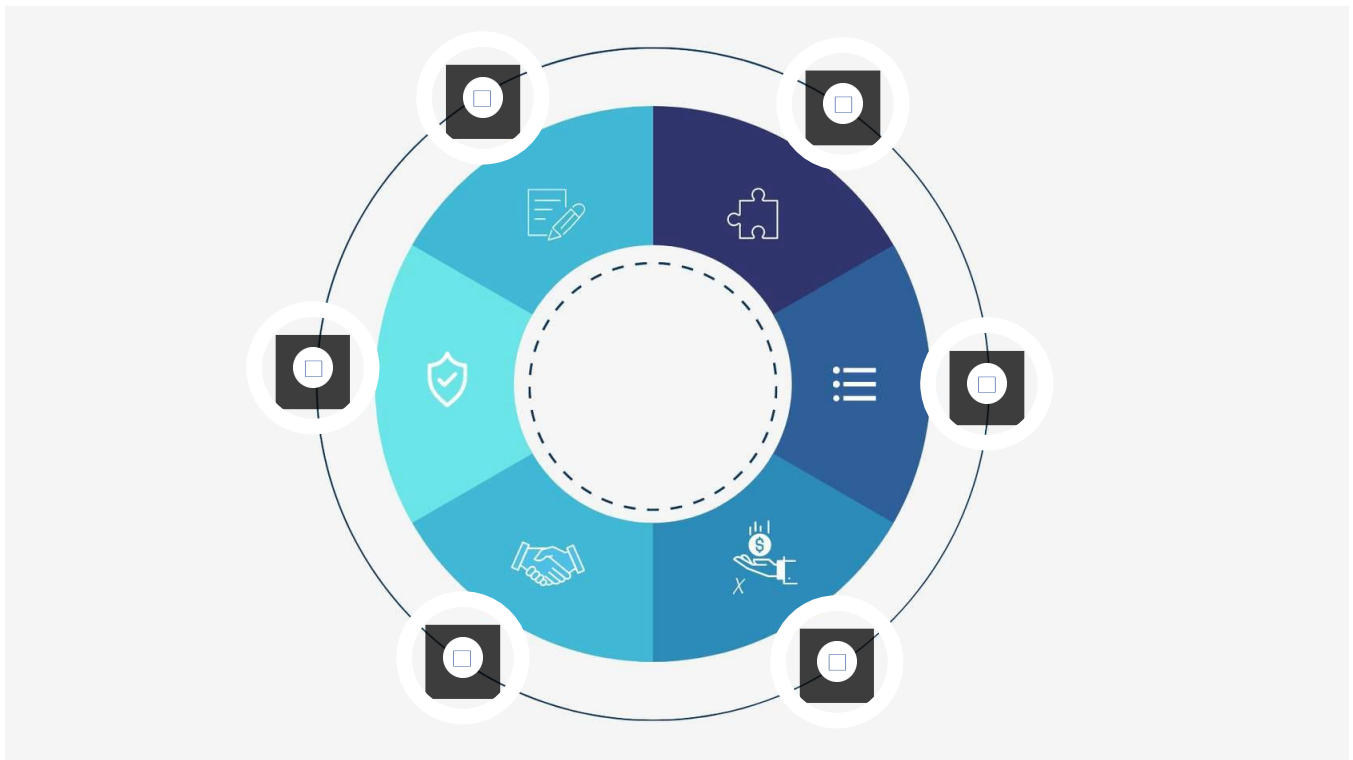
Rescabalar-se

Si així ho acorden amb l'entitat, de les despeses que aquesta els pugui ocasionar.

Acordar lliurement les condicions

I els possibles canvis de la seva acció voluntària, així com la seva desvinculació.

Les persones que participen en programes de voluntariat **tenen els deures següents:**

Cooperar en la consecució dels objectius de l'entitat o dels programes en què participen

Per al compliment dels compromisos adquirits dins de l'entitat, i participar activament en els espais i mitjans que l'entitat ha previst per fer efectiu un treball coordinat en els programes, així com en la formació acordada.

Acomplir l'activitat en què participen amb responsabilitat, diligència i competència

Respectar les normes internes i observar les mesures de seguretat i salut que estableixen les lleis.

Rebutjar tota contraprestació econòmica o material

Que els ofereixin els destinataris o tercers per la seva actuació.

Respectar els drets i la dignitat

Dels destinataris de l'acció voluntària i dels altres voluntaris amb els quals col·laborin.

Mantenir la confidencialitat

De la informació coneguda en l'acompliment de la seva activitat.

Notificar a l'entitat de voluntariat la seva renúncia amb antelació suficient

Per tal que es puguin adoptar les mesures necessàries per evitar perjudicis a l'activitat en què participen.

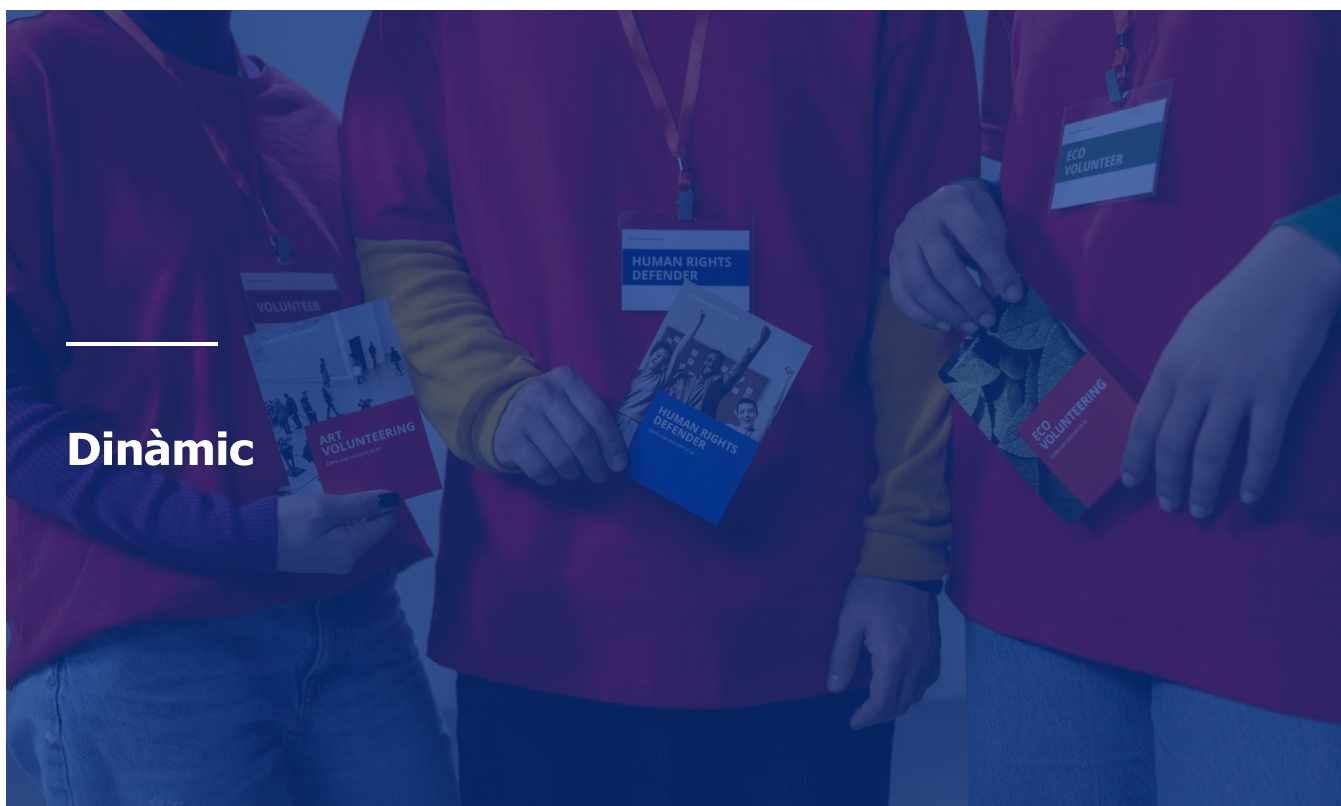

Deures de la persona voluntària.pdf

207.5 KB

Dinàmica motivació

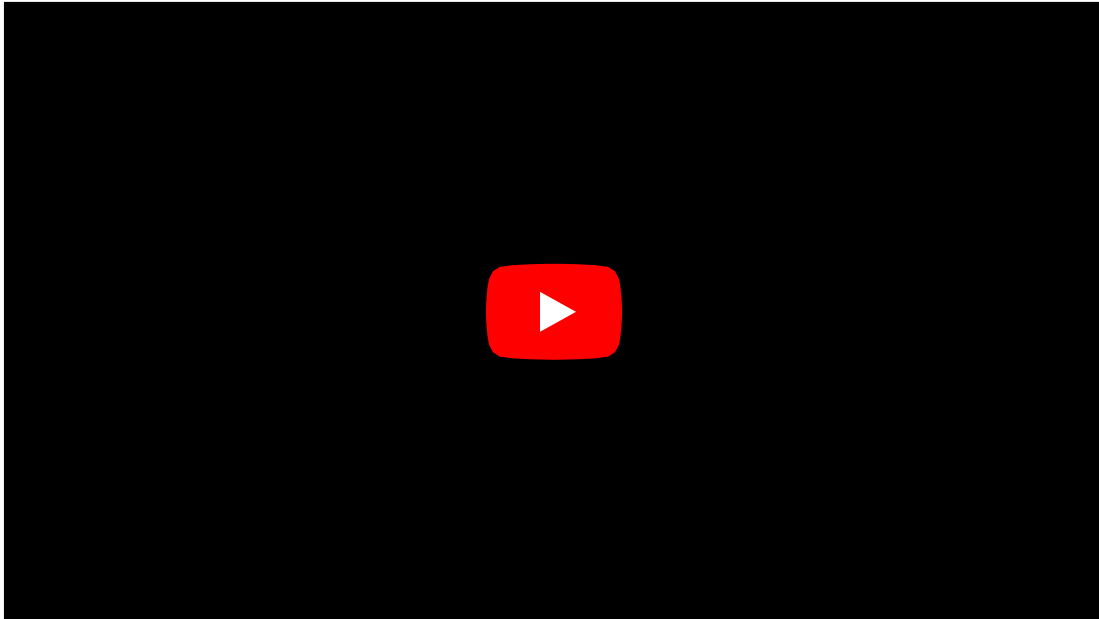

Dinàmic

Després d'haver sentit i vist els voluntaris i les voluntaries parlant de la seva experiència, quines creus que són les seves motivacions per a fer voluntariat?

Ves al final d'aquesta finestra i marca les motivacions que reconeguis. Fes atenció! No totes són les que han expressat!

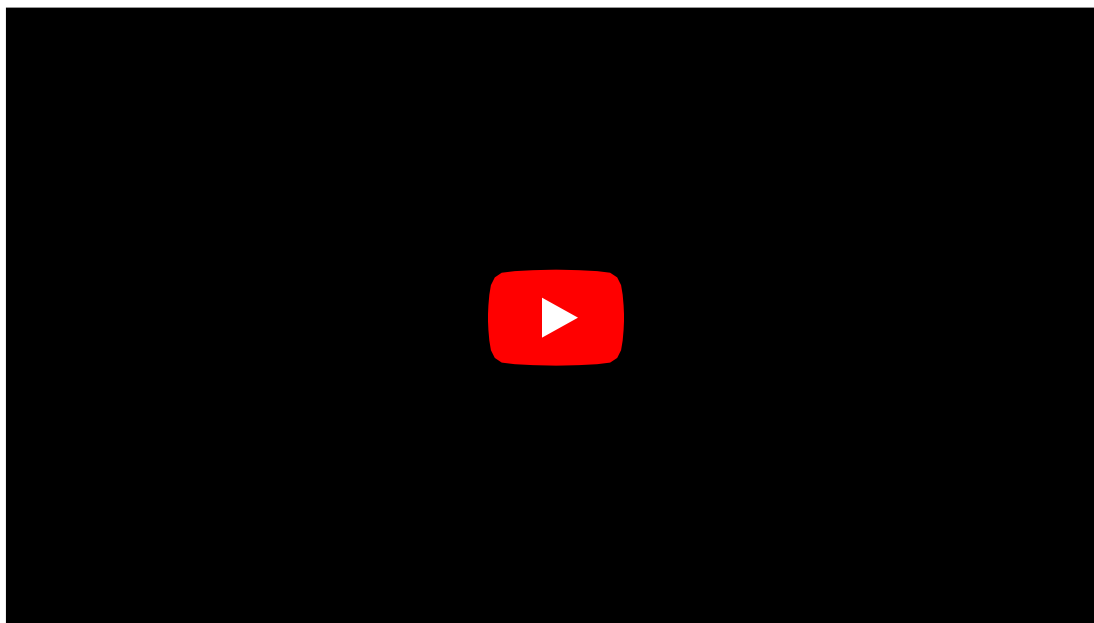
 YOUTUBE

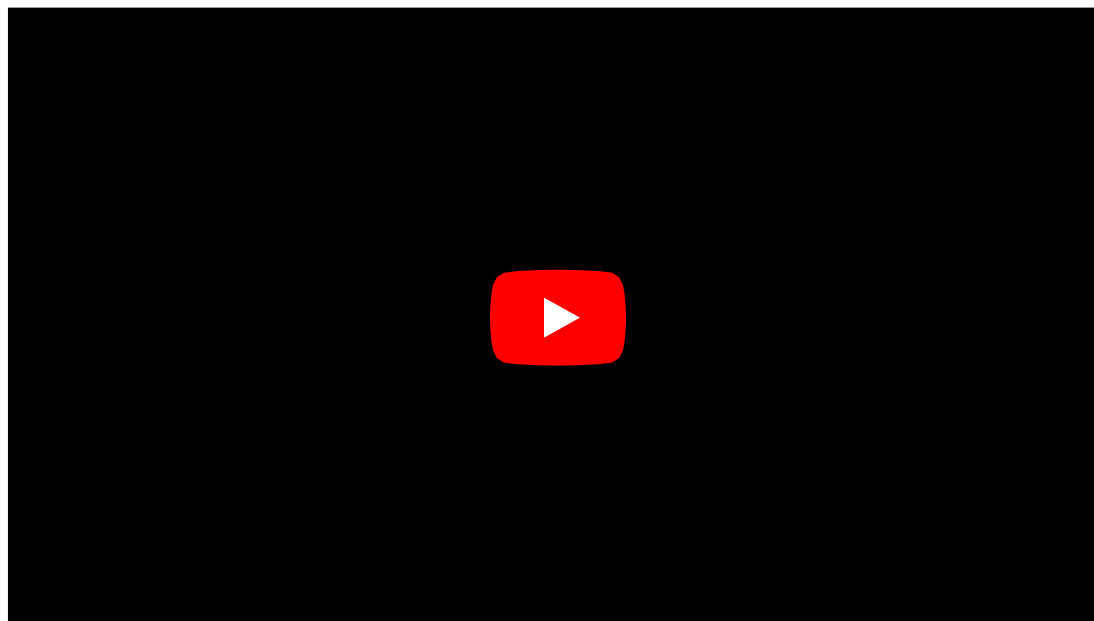
El voluntariat a Catalunya - Laia

VEURE A YOUTUBE [➔](#)

 YOUTUBE

El voluntariat a Catalunya - Maria

El voluntariat a catalunya - Adrià

VEURE A YOUTUBE [↗](#)

